

**Промова Федерального президента Франка-Вальтера
Штайнмаера на головному заході до річниці російського
нападу на Україну
24 лютого 2023 року
в палаці Бельвю**

Ягідне – це село з однієї вулиці десь між Черніговом і Києвом, село, як і багато інших сіл на півночі України: маленьке, непримітне, без жодного військового значення. Я ніколи цього села не забуду. Я був там у жовтні, і те, що мені розповіли люди про своє мучеництво, закарбувалося в моїй пам'яті назавжди.

Кілька днів після нападу на Україну військовослужбовці російської армії окупували це село. Вони взяли мешканців у полон і замкнули їх у підвалі невеличкої сільської школи: більше 300 людей у дуже тісному приміщенні, серед яких були хворі, доволі старі люди, а також 20 дітей, наймолодшій дитині щойно виповнилося півтора місяці. Там вони навпочіпки тулилися на підлозі, у темряві й холоді, майже без їжі, без туалетів. 28 довгих днів і ночей. Першими помирили люди похилого віку, 13 з них не вижили в підвалі. Але виносити трупи на вулицю заборонялося цілими днями, тож дітям доводилося гратися у підвалі між тілами померлих.

Коли мені чоловіки цього села розповідали цю історію, у них на очах з'являлися сльози – при згадці про страждання та про приниження. Жінки навіть не могли говорити про те, що з ними вчиняли за межами підвалу.

Це лише один приклад, я знаю, але: це було і залишається повсякденним життям у багатьох частинах України. Щодня гинуть невинні люди, матері стають вдовами, а діти сиротами. Щодня Росія приносить в Україну незмірні страждання. І навіть через рік після початку російського нападу на Україну ця війна триває з незмінною жорстокістю.

Немає слів для того болю та бруталності, що їх зазнають мільйони українок й українців. Коли вони оплакують своїх близьких.

Коли вони бояться за своє власне життя з кожним сигналом повітряної тривоги. Коли вони вистоюють у замерзлих і засніжених окопах.

Сьогодні, у річницю російського вторгнення, тут на цьому спільному заході з Україною, серед нас є люди, які пережили неймовірне. «Те пекло, через яке я пройшла, нікому не може наснитися», — сказали Ви, шановна пані Поліщук, переживши відчайдушну битву за Маріуполь і облогу в катакомбах «Азовсталі». Ми всі згадуємо короткий відеозапис з катакомб, на якому Ви сидите там з багатьма жінками і чоловіками, без їжі і медикаментів, і, врешті-решт, без боєприпасів. І потім з'являється Ваш голос, і Ви співаєте. Ви співаєте про боротьбу за свободу Вашої країни.

Багато мільйонів українців протистоять кожного дня російським загарбникам. Вся їхня мужність, мужність обороняти свою свободу й свою незалежність, вона є, і вона має доволі велику силу. Ці чоловіки й жінки щодня бояться за своє життя і за своїх близьких. Але вони й борються кожного дня за свою країну і за свою свободу.

Ми, німці, захоплюємося мужністю, силою і волею людей в Україні і солідарно стоїмо поруч з ними. Ми допомагаємо їм захищатися, ми співчуваємо стражданням мільйонів і сумуємо за їхніми загиблими.

Дорогі гості! Я хотів би попросити вас разом зі мною на мить мовчки задуматися і вшанувати пам'ять жертв російської загарбницької війни проти України. Для цього я хотів би вас попросити встати.

(Хвилина мовчання)

Дуже дякую.

Пані та панове! Війна повернулася до Європи! Вперше з часів Другої світової війни в центрі Європи відбувається загарбницький похід. Росія відмовляє Україні в праві на існування, хоче знищити Україну як самостійну націю. Непорушність кордонів, суверенітет і самовизначення країни, людська гідність і мир, дотримання правил і закону - це для Путіна нічого не означає. Все, на чому будується наше спільне життя в Європі, для нього не має значення.

Але це має значення для нас.

Німеччина не перебуває у стані війни, але ця війна стосується нас. Російське вторгнення занурило нас в епоху, яку ми вважали подоланою. Загарбницька війна Росії перетворила європейський порядок безпеки на руїни. Це напад на все те, за що і ми виступаємо. І це становить злам епох, який ми тепер переживаємо.

Нова епоха ставить нові запитання. І не всі відповіді ми знаходимо у минулому, у рутині останніх десятиліть. Для нас, для країн Європейського Союзу, це були десятиліття стабільності і

зростання. І наше мислення, і наші дії формувалися під впливом цього. Сьогодні ми повинні думати по-іншому, діяти по-іншому.

Само собою зрозуміло, що ми надаємо фінансову та економічну допомогу країні, на яку напали. Що понад мільйон українців знайшли у нас притулок. Я вдячний всім німцям, всім людям в нашій країні, що вони в такій великій кількості підтримують жертв цієї війни, надають допомогу біженцям з України, підтримують партнерські громади в Україні й робитимуть це надалі.

Думати по-іншому і діяти по-іншому в цю нову епоху означає, що ми зараз також приймаємо рішення, які ми рік, два тому, можливо, вважали б немислимыми. Ми постачаємо зброю в зону бойових дій, важке озброєння, і ми підтримуємо Україну у небувалих з військової точки зору масштабах, з великими зусиллями і з великою серйозністю.

Звичайно, кожне рішення викликає великі, навіть емоційні дебати, викликає серед одних людей побоювання ескалації, а серед інших – нетерпіння. Я знаю одне: політично відповідальні особи, які сидять переді мною, як в уряді, так і в опозиції, дуже добре усвідомлюють великі наслідки кожного окремого рішення. Вони аналізують і приймають рішення з відповідальністю за нашу країну, за наш альянс і за Україну. Я вважаю: за це вони заслуговують на повагу й довіру.

З усього європейського континенту Німеччина надає сьогодні Україні найбільшу підтримку, в тому числі й воєнну. І попри всі суперечливі, іноді різкі дебати я впевнений: ми й далі робитимемо це. Тому я кажу, дивлячись також на те, що нас ще чекає попереду: Німеччина надійний союзник!

За останній рік ми побачили: наша демократія сильна – набагато сильніша, ніж уявляв собі Путін. А також сильніша, ніж ми, мабуть, іноді самі думали. Путін робить ставку на те, що союзники України врешті-решт втомляться, що ми зачерствіємо й відвернемося з огляду на жах, так, на той жах, який навіть нам самим важко витримати.

Ми не зробимо йому таку послугу, ми не зробимо Путіну таку послугу!

Так, ми ще довгий час потребуватимемо нашої рішучості й нашої згуртованості. Ми підтримуємо Україну на її шляху до Європейського Союзу. Цей шлях тісно пов'язаний з відбудовою скаліченої країни. І ми знаємо, що Україна ще довгий час, також і після цієї війни, буде залежати від сильної оборони й дієвих гарантій безпеки. І в цьому ми теж на Вашому боці, вельмишановний пане Макеєв!

Україна бореться за свою землю, свою свободу, своє майбутнє в Європі. Вона бореться проти захоплення територій та окупації.

Вона бореться за те, що вимагає будь-яка країна цього світу. Іншими словами, за те, що є передумовою для справедливого й довготривалого миру.

В ці дні миру прагнуть багато людей: у нашій країні й у всьому світі, але ніде більше не бажають миру так, як у самій Україні. Проте позірний мир, який лише скріплює путінське захоплення територій та який віддає людей на поталу окупантам, такий мир не стане миром.

Переважна більшість держав в Організації Об'єднаних Націй вчора підтвердила: коли наступить мир, то це має бути справедливий і довготривалий мир. Ми дуже вітаємо будь-яку конструктивну пропозицію, яка наближає нас до шляху до справедливого миру. Чи хоче світова держава Китай відігравати таку конструктивну роль, залишається ще нез'ясованим.

Якщо це так, то Китаю в будь-якому разі потрібно говорити не тільки з Москвою, але також і з Києвом. Якщо це так, то Китай повинен приєднатися до переважної більшості країн у просуванні миру під егідою ООН. Якщо це так, то ми разом повинні утверджувати принципи Організації Об'єднаних Націй там, де вони порушуються день у день: Це Росія жорстоко напала на сусідню країну! Це Росія постійно кидає на фронт нові війська! Не західна оборонна допомога затуляє війну, а Росія. Не Україна та її союзники відмовляються від миру, а Росія.

Путін знає дуже добре, що робити, якби він серйозно хотів закінчення війни: тільки виведення російських військ відкриває шлях до переговорів. Саме цього вимагає вчорашня резолюція Організації Об'єднаних Націй.

Росія повинна чітко усвідомлювати: у її злочинній війні не може бути перемоги. Путін хоче перемогти, з усіх сил, але правдою є таке: той, хто наказує навмисне вбивати; той, хто наказує бомбити дощенту Україну, руйнувати міста й викрадати дітей; той, хто щоденно навіть своїм солдатам наказує безглуздо проливати кров, той ніколи не постане перед історією як переможець, той вже програв!

Пані та панове! Перед тим як зайти до цього приміщення, ви всі бачили фотографії в галереї внизу: руїни квартири в Харкові, руїни будинку на Донбасі, який колись був домівкою для їхніх мешканців. Маленький хлопчик на могилі своєї матері в Бучі. І ви бачили останню, центральну фотографію на цій виставці: на ній зображено військового у селі під Херсоном, у його обіймах жінка. Ці двоє просто щасливі бачити один одного живими, виснажені, проте звільнені. Мир, ось він спалахує на мить.

Я бажаю, щоб ми ще побачили багато таких фотографій.